

werkwoorden

U

WW

21

persoonsvormen die hetzelfde klinken

Sommige persoonsvormen klinken hetzelfde, maar worden verschillend geschreven.

Twijfel je bij een persoonsvorm?

- **tt:** t erbij of niet? Denk aan *lopen*.
- **vt:** één of twee t's (of d's)? Je schrijft alleen twee t's (of d's) als de ik-vorm tt op een t (of d) eindigt.

woorden van de week

ik antwoord (tt)
hij antwoordt (tt)
wij wachten (tt)
wij wachtten (vt)
wij vermelden (tt)
wij vermeldten (vt)

extra woorden

ik raad (tt)
hij raadt (tt)
wij raden (tt)
wij raadden (vt)
wij hoesten (tt)
wij hoestten (vt)
wij moesten (vt)
ik miste (vt)
het mistte (vt)

Let op! Wat is de woordenboekvorm?
ik miste (missen) - het mistte (misten)

En: *we hoestten (hoesten), maar: we moesten (moeten = onregelmatig)*

1. Is het *werkwoord* de *persoonsvorm*?
2. Ja? Twijfel je in de **tt**? Denk aan *lopen*.
3. Ja? Twijfel je in de **vt**? Denk aan 't kofschip'.
4. Geen *pv*? Dan gelden de gewone regels.

weetspoor

U

W

26

Franse leenwoorden 3

Veel Nederlandse woorden die uit het Frans komen, worden net zo gespeld als in het Frans.

Onthoud de woorden van de uitlegkaart.

woorden van de week

het niveau
het cadeau
het bureau
de chauffeur
het restaurant
de trombone
de zone
de controle

woorden van de week

de auteur
de aubergine
het decor
het record
het comfort
de ambulance
de bonbon
pardon!

Het stukje ~eau in *niveau, cadeau* en *bureau* klinkt als /oo/.
Ook het stukje au in *chauffeur, fauteuil, restaurant* en *aubergine* klinkt als /oo/.

Het meervoud van woorden op ~eau schrijf je met **s**: *cadeau - cadeaux*.
(dus niet 's: geen verwarring mogelijk)

De woorden *zone* en *controle* schrijf je in het Frans met **ô**, in het Nederlands niet.

De **g** van *aubergine* klinkt als de **g** van *stage* en *horloge*. Kijk ook op kaart W28.

Het stukje on in *pardon* en *bonbon* werd vroeger op zijn Frans uitgesproken. Nu hoor je steeds vaker het Nederlandse /on/.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

weetspoor

U

W

32

woorden met /t/ = d en /p/ = b

In sommige woorden wordt /t/ als **d**, of /p/ als **b** geschreven.

Onthoud deze woorden.

woorden van de week

de gids
de loods
het raadsel
het voedsel
de boodschap
het gereedschap
zeldzaam
vreedzaam

woorden van de week

het advies
de advocaat
de advertentie
de administratie
het obstakel
absoluut
de subsidie
de scheidsrechter

Hoor je aan het eind van een woord /t/, dan kun je dat woord langer maken om te horen of je **d** of **t** schrijft. Maar als je middenin een woord /t/ hoort, kan dat niet.

De **d** die als /t/ klinkt, heeft vaak te maken met weinig gebruikte woorden (of vaste stukjes) die op **d** eindigen. Die zijn niet makkelijk te herkennen.

Natuurlijk zijn er ook samenstellingen, waarvan het eerste deel op **d** of **b** eindigt. Voorbeelden: *handbal, bladzijde, noodzaak, vindplaats, clubkleuren, websurfen, webpagina*.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

U

W

33

weetspoor

woorden met twee c's

In de meeste woorden met twee c's klinken beide c's als /k/. Soms klinkt één c als /k/ en één c als /s/.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het weetspoor?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

Voor e, i, ij en y klinkt de c als /s/.
Voor andere letters klinkt de c als /k/.

Twee c's achter elkaar klinken soms als /k/: *accu, accordeon, broccoli*.
Soms klinken twee c's achter elkaar als /ks/: *succes, accent, accepteren*.

Onthoud: *akkoord* schrijf je met twee k's.

Het stukje ~ctie in *constructie, collectie* en *correctie* spreek je uit als /ksie/.
Kijk ook op kaart K30.

Onthoud: *circus* schrijf je met twee c's, maar *cirkel* met één c en één k.

de accu
de accordeon
het contact
de conclusie
de constructie
de correctie
het succes
het accent

de broccoli
de microscoop
de communicatie
de cacao
accepteren
het concert
het circus
de encyclopedie

U

K

34

klankspoor

vaste stukjes: overzicht

In veel woorden staan vooraan of achteraan vaste stukjes.
Deze stukjes hebben als losse woorden geen eigen betekenis.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het klankspoor?
3. Schrijf deze stukjes zoals je ze hoort.
4. Controleer het woord.

Vaste stukjes schrijf je vooraan of achteraan woorden. Je schrijft ze altijd hetzelfde. Deze vaste stukjes heb je al eerder geleerd:
ge~, be~, ver~, on~, ont~;
~ig, ~(e)lijk, ~ing, ~sel, ~te, ~zaam,
~baar, ~heid, ~aar, ~aard, ~er,
~erd, ~erik, ~eur, ~ier, ~ist, ~age,
~atie, ~erij, ~loos, ~isch en ~teit.

Er zijn nog meer vaste stukjes. Enkele voorbeelden: mis~, oer~, wan~;
~achtig, ~dom, ~erig, ~schap, ~vol.

Vaste stukjes vooraan woorden heten *voorvoegsels*. Vaste stukjes achteraan woorden heten *achtervoegsels*.

het misverstand
mislukken
de oermens
oeroud
wanhopig
het wangedrag

raadselachtig
zenuwachtig
de ouderdom
het heiligdom
winderig
slaperig
de eigenschap
het kampioenschap
waardevol